

УДК 351.777(419)(043)

Щавинська Г. –МС-16/м

Маріупольський державний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОХОРОНІ ДОВКІЛЛЯ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент
Тихомирова Г.Є.

Shchavynska H.

Mariupol State University

FOREIGN EXPERIENCE OF ACTIVITY OF BODIES OF LOCAL GOVERNMENT IN ENVIRONMENTAL PROTECTION

Supervisor: Candidate of Legal Sciences, Associate Professor
Tykhomyrova G. Y.

Ключові слова: зарубіжний досвід, місцеве самоврядування, охорона довкілля.

Keywords: international experience, local government, environmental protection.

Аналізуючи зарубіжний досвід, який варто враховувати чинності розвиненості інституту місцевого самоврядування, можна зазначити, що більш важливою сферою діяльності місцевого самоврядування за останні роки стає охорона навколишнього середовища. Сьогодні у всьому світі відзначається тенденція зростання на всіх бюджетних рівнях витрат на природоохоронні підприємства. Можливість самих місцевих органів, хоча і не настільки значна, але все ж цілком достатня, щоб можна було говорити про проведення цілеспрямованої екологічної політики.

У Німеччині, наприклад, в цілому контроль за станом навколишнього середовища та якістю життя є функцією міського господарства. Особливо треба зупинитися на надзвичайно суворій системі штрафів за порушення екологічних норм. Причому розмір застосовуваних санкцій настільки великий, що, якщо підприємцю доводиться платити штраф, це вкрай негативно позначається на стані його фінансів. Місцеві органи влади Німеччини самі беруть активну участь у природоохоронних заходах і так званої «рекреаційної індустрії», під якою розуміється розвиток мережі парків, заповідників, зоопарків і просто скверів.

Гарним прикладом у сфері охорони навколишнього середовища і використання природних ресурсів може служити досвід США. Оскільки федеральний і штатний законодавство в основному позбавляють їх прямих повноважень з регулювання природно-охоронних дій, місцеві органи використовують повноваження, що представляються їм законодавчими актами у сфері зонування, охорони здоров'я та умов життя громадян.

У деяких графствах США функції управління охорони навколишнього середовища додані неспеціалізованим підрозділам: місцевого планування, архітектури та будівництва, охорони здоров'я, комунального господарства, транспорту, поліції та ін. В інших утворені спеціальні підрозділи - департаменти охорони навколишнього середовища. У більшості випадків увагу звернено на раціональне використання та охорону земель, вод, атмосферного повітряного благоустрою та боротьбу з забрудненням територій твердими відходами. Також приділяється увага охороні

рослинного і тваринного світу, боротьбі з шумом та ін. Наприклад, у графствах Хантердон і Мідлсекс штат Нью-Джерсі для управління утилізацією твердих відходів утворені окремі департаменти по твердим відходам.

Місцева влада США запрошуються до розробки планів, програм і проектів в самій початковій стадії. Підготовча робота закінчується розробкою узгодженого документа або системою документів, які після затвердження набувають характер і юридичну силу угоди. Такі угоди визначають цілі та завдання, заходи та строки їх виконання, кооперацію їх кадрів, фінансових і матеріальних ресурсів, джерела фінансування, форми здійснення робіт, способи виконання та ін.

У Данії «навколишнє середовище» стало незалежною сферою діяльності, в якій завдання вирішуються міністерством навколишнього середовища, регіональними і міською владою. Муніципалітети, наприклад, планують розміщення водоочисних споруд, систем водопостачання, скидання твердих відходів тощо.

Головна мета природоохоронної політики Данії полягає в охороні навколишнього середовища і запобігання забруднення повітря, води і земель, також контролі за шумовим забрудненням.

Найбільш важливими функціями муніципалітетів у Данії є нагляд і контроль за:
– підприємцями, для яких природоохоронне узгодження і які завдають найменшої шкоди довкіллю;
– підприємствами, пов'язаними правилами торгівлі (правила торгівлі висувають єдині вимоги всім підприємствам з однаковою спрямованістю діяльності, незалежно від їх місця розташування і джерел фінансування);
– підприємствами, для яких узгодження необов'язково (серед інших – сільськогосподарські підприємства).

Ці функції нагляду здійснює технічний відділ муніципалітету у співпраці, звичайно, з міжмуніципальними підрозділами по контролю навколишнього середовища і харчових продуктів, які мають необхідним лабораторним обладнанням і кваліфікованим персоналом.

Основним законодавчим актом Китайській Народній Республіці з охорони навколишнього середовища є Закон про охорону навколишнього середовища. У ст. 9 Закону закріплено правове становище і основні функції ряду органів екологічного управління. Так, повноважний відділ управління охорони навколишнього середовища при Держраді КНР встановлює загальнонаціональні стандарти якості навколишнього середовища. Адміністрація провінцій, автономних областей і муніципалітетів, які перебувають в прямому підпорядкуванні у центрального уряду, може встановлювати місцеві стандарти якості навколишнього середовища в тих випадках, коли загальнонаціональні стандарти якості навколишнього середовища не визначені, і представляти їх на реєстрацію в повноважний відділ управління охорони навколишнього середовища при Держраді КНР.

Таким чином, в розвинутих зарубіжних державах насамперед захищаються публічні екологічні інтереси. Екологічна складова інтересів визначається їх спрямованістю на збереження сприятливого для здоров'я людини та розвитку якості навколишнього природного середовища, а також на справедливий доступ до природних ресурсів на основі життя і діяльності теперішнього і майбутніх поколінь. При розміщенні об'єктів, господарська та інша діяльність яких може заподіяти шкоду навколишньому природному середовищу на місцевому рівні, рішення про їх розміщення приймається з урахуванням думки місцевого населення за результатами референдуму. Посадові особи, які перешкоджають громадянам, громадським та іншим некомерційним об'єднанням у здійсненні діяльності в області охорони навколишнього середовища, реалізації їх прав, притягуються до відповідальності.